

SER
T.a.v. De Raad
Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW Den Haag

Amsterdam, 16 april 2018

Geachte raad van de SER,

We zijn bijzonder blij dat het SER advies 'Energietransitie en werkgelegenheid' er ligt. En op een cruciaal moment nu de gesprekken over het Klimaatakkoord zijn begonnen.

Uit het advies en de achterliggende studie¹ van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) wordt duidelijk dat het beperkte aanbod aan vakmensen in o.a. de bouw, installatiesector en machine- en apparatenbouw de snelheid van de energietransitie gaat bepalen. Tegelijkertijd stappen mensen die hun 'fossiele' baan verliezen niet zomaar over naar een 'groene' baan. Omdat die baan andere vaardigheden vraagt of ver weg is.

Zonder aanvullend beleid kan de misschien wel de helft van de banen die nodig zijn om de transitie in te vullen niet worden gerealiseerd. Zo lezen wij af uit de begeleidende studie van het PBL. En dat zou betekenen dat de klimaatambitie van het kabinet ook maar helft realiseerbaar is.

Dat gegeven benadrukt het grote belang van het voorliggende advies. En de uitwerking en uitvoering daarvan onder het Klimaatakkoord.

De concretisering van het advies naar human capital agenda's, regionale-economische agenda's en een 'doe agenda' voor leven-lang-leren, zoals aangegeven in het slothoofdstuk, zijn nodig. Tegelijkertijd zien wij als crux in de uitwerking onder het Klimaatakkoord dat:

1. *Het aanbod van vakmensen in de energietransitie via onderwijs en omscholing structureel vergroot wordt.* Onderzocht zou mogen worden of in het 'miljardenspel' van de energietransitie een extra investering in onderwijs en scholing niet een heel kosteneffectieve klimaatmaatregel is.
2. *Het voorgestelde kolenfonds gevuld wordt en waar nodig in de toekomst uitgebreid.* Om de arbeidsmarkt- en sociale gevolgen van de energietransitie op te vangen en het maatschappelijk draagvlak voor de omschakeling te versterken.
3. *Het dreigende arbeidstekort verkleind wordt door missie-gedreven innovatiebeleid.* Onder deze noemer brengt de SER eerdaags een advies² uit over innovatiebeleid in het Klimaatakkoord.

¹ Weterings, A. et al. (2018), Effecten van de energietransitie op de regionale arbeidsmarkt – een quickscan, Den Haag: PBL.

² Missie-gedreven innovatiebeleid voor energie- en klimaatambities. Borgingscommissie Energieakkoord. April 2018

Het advies stelt dat innovatie het meest gebaat is bij grootschalige uitrol van klimaatoplossing gericht op het realiseren van maatschappelijke doelen zoals CO₂-neutrale wijken. Want daar wordt de 'leercurve' het snelst doorlopen. Dat verhoogt de arbeidsproductiviteit en verlaagt de kosten voor de burger.

Het SER advies 'Energietransitie en werkgelegenheid' laat zien dat beleidsintensivering op bovengenoemde terreinen dringend nodig is voor het realiseren van de klimaatdoelen. Wanneer financiering plaatsvindt door alle vervuilers te laten betalen ontstaat een speelveld voor een eerlijk klimaatbeleid.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Donald Pols', written in a cursive style.

Donald Pols

Directeur Milieudéfensie